

A képernyő előtt

Egy tévésorozat utóélete

Az elmúlt heti tévé-kritikában nem szoltunk arról, hogy befejeződött a 6 részes angol tévéfilm-sorozat, az Erzsébet királynő. Mostani említését az teszi indokolttá, hogy az elmúlt hét tévé-műsorában két alkalommal is kapcsolódott a nemrégiben befejeződött sorozathoz. Az egyik ilyen kapcsolódó produkció a Szombat este műsorában sugárzott magyar persziflász-feldolgozás, az *Ófelsége Bözsi* volt, a másik, a vasárnap délután látott és hallgatott tudományos-ismeretterjesztő beszélgetés a sokat vitatott királynőről. A magunk részéről ez utóbbi mellett tesszük le a voksot. Nem azért, mintha az általunk is használt tudományos-ismeretterjesztő megjelölés eleve így alakította volna ki a rangsort, de nagyon jónak tartottuk azt, hogy egy művészi feldolgozás után — és a maga nemében jó sorozatnak tartottuk az angol tévé-produkciót — a történészek szemével láthattuk azt a kort, s így tisztázottabb lett előttünk a történelmi valóság, a háttér. Azaz: a művészi élményt követte egy reális, ismereteinket kiegészítő tudományos magyarázat, rendkívül közérthető formában. A magyar művészi produkció viszont egyáltalán nem tetszett. Igaz, Pápay Erzsébet remek alkalmat kapott arra, hogy a ragyogó színkron után most külső megjelenésében is „szinkronizálja” a ragyogó színésznőt, Glenda Jackson, De az *Ófelsége Bözsi* összességében elkoptatott, elnyűtt, s következőképpen nem mindig jól csattanó gegek sorozata volt, amin még tovább rontott, hogy helyel-közzel operettesítették. Ez a pótfolytatás felesleges volt.

De ha már említettük a Szombat este összeállítás egyik „műsorszámát”, hadd mondjunk véleményt az egészről. Az operettesített *Ófelsége Bözsi* után kicsit soknak tűnt még egy operett-összeállítás. Igaz, hogy a késő esti időpontban a komoly zene barátainak is juttattak valamit, méghozzá nem is akármit, hiszen a Magyar Televízió karmesterversenyének döntőjét közvetítették. De ebből már kiténik, hogy túltengett megint a zenei program, s véleményünk szerint nem a karmesterverseny volt fölösleges. A szerkesztésnek jobban kellene ügyelnie a megfelelő arányok betartására, hogy azok is találjanak valamit a programban, akik nem elkötelezett hívei az operettnak.

Az elmúlt hat adásnapon több szovjet filmet is láthattunk. A *Melyik az igazi?* szovjet film elvesztett gyermekét kereső apa egyszerű rajza volt. Az *Albatrosz utolsó útja* című 3 részes sorozat is most fejeződött be. A felderítés kapcsán tulajdonképpen érdekes bepillantást engedett a háborús repülőgépgyártás titkaiba, s így minden biznisszel azokat is a képernyő elé kötötte, akik az ilyen technikai problémák iránt érdeklődnek. A harmadik film, amelyikről szólni szeretnénk, magyar feldolgozás volt, a *Hat köpeny*. A halálos bevetés előtt idézik fel a katonák életük legszebb emlékeit, apró, sokaknak talán s máskor talán önmaguknak is kis eseményeket. Végtelenül emberi dolgokról van itt szó, s talán éppen ezért végtelenül drámai sorsokról is. Hiszen ilyen élményekkel, ilyen kötődésekkel a hátuk mögött vállalják a majdnem biztos halált, a soha vissza nem térést. Ezeknek az igaz embereknek megformálásában szinte kivétel nélkül mindenki szép teljesítményt nyújtott. S bár ezt a fajta hősiességet már sok filmben láthattuk, a magyar tévé-produkció tudott újat adni hozzá. Szívesen fogunk rá emlékezni.

Csutorás Annamária

Ásvány- és kőzetgyűjtemény a percesi iskolának

A TIT miskolci Kis Geológusok Baráti Köre 100 darabból álló ásvány- és kőzetgyűjteményt ajándékoz a percesi, 19. sz. Általános Iskolának. Mint Mészáros Károly, a Kis Geológusok Baráti Körének vezetője elmondta, az ásvány- és kőzetgyűjtemény a hazánkban található legjellemzőbb érceket, ásványokat és kőzeteket foglalja magában jól rendezett és jól felismerhető formában, hogy szemléltetőeszközként szolgáljon az oktatáshoz. A gyűjtemény első sorban a Bükkben nagy tö-

megben található és a cement értékes alapanyagát megtestesítő mészkődarabokból, valamint dolomitegyedekből áll, amely a kohászat fontos adalékanyaga. Ezenkívül szerepel a gyűjteményben recski rézérc, gyöngyös-roszi ólom- és cinkérc, rudabányai vas- és rézércfajták. A gyűjtemény egyik legfontosabb darabja a mecseki gránit, és a permi homokkő, ami uránércet tartalmaz, de képviselve van Tokaj-Hegyalja kaolinásvány-félesége is.

MEZŐGÉP VÁLLALAT, 9701 Szombathely, V. Traktoros u. 1-3.

IKARUS 31. típusú AUTÓBUSZT vásárolna, FELÚJÍTHATÓT IS!

Érdeklődés: Csákány Zoltán gépkocsifeladónál. Telefon: 13-445.

Barczy Pál munkája

Vallomás és látomás

Czinke Ferenc grafikai Sárospatakon

„...Azon meditálok, mit is jelent nekem Sárospatak. Gyermekkori álmaimat, a sárból indulás útnak indító élményét. A pataki iskola nagy műhely volt, nekem a legnagyobb, ahol mécsessé tanították égni az embert, az emberiségért! S most itt vagyok újra, képeimmel. Mert a művészet nélkül nekem élni már lehetetlen. Felelőség is, mert a kanócot itt, Patakon gyújtották meg.” Ezzel a személyes vallomással együtt értékelhető igazi érdeme szerint a bodrogközi Nagyrovágyról indult, s Patakon át a velencei biennaléig eljutott Czinke Ferenc festőművésznek a Sárospataki Galériában most látható kiállítása. A Salgótarjánban élő, s az észak-magyarországi grafikai iskolához szorosan kötődő művész munkásságát hivatalosan fémjelzi a SZOT művészeti díj, s az 1968-ban kiérdemelt Munkácsy-díj.

Czinke Ferenc alkotó munkásságát több borsodi kiállítása kapcsán, jelentősége szerint méltattuk már lapunkban. A mostani pataki kiállítása a szabályos „műkritikától” elütő méltatásra serkent. A művész az önvalómat bensőségével mutatja meg teljes önmagát pályakezdeté színhelyén, legjellemzőbbnek érzett művei tükrében. A közösségi elkötelezettsége tudatában minden grafikai lapjával másokat is emberi felelőségük felismerésére kíván ébreszteni.

A legigényesebb művészeti célt követi, amelyet József

Attila határozott meg, mulhatatlan érvénnyel: a művészi közölnivalóval el kell jutnunk „az értelemig — és tovább”. Az értelemre és a legbelsőbb érzésekre egyaránt hatni tud Czinke Ferenc a valóság elemeiből és a valóság mögötti látomásokból ötvözött képeivel. A felszín esetlegességeinél többet — a belső lényegi összefüggéseket tudja kifejezni. Ehhez tökéletesítette, önmagát nevelő próbatételekkel, mesterségbeli készségét. De a felsőfokú technikai megoldás soha nem öncélú fitogtatás nála. A *Dózsa-fej* variációkon, a *Csák végnapjai* sorozaton, a *Csata után* című vízió, a régmúlt s a tegnapi történelem tanulságait idézi a ma okulására. A *Rekvium a vizekért* megrázó hatású sorozatával, a *Tenger természete* című sorozat lírai látomásaival egyaránt a környezetpusztító modern veszélyekre figyelmeztet. A Bartók emlékének tisztelő litográfiáival minden igazi művészet emberségre nevelő hivatását hirdeti.

Legújabb lapjain: Az *idő*, s a döbbenetes hatású *Koskirály-sorozat* képein a legösszibb és örökké izgató problémával, a múlt idővel viaskodik. Képes a rögzített látvány mozdulatlan motívumaival érzékeltetni az idő szüntelen mozgását. S egész művészetének foglatatát adja Az *élet győzedelme* című képének hirdetései, s szuggesztív látványba fogalmazott vallomásaival.

Berecz József

Szenczi Molnár Albert emlékére A Magyar Tudományos Akadémia ülésszaka Sárospatakon

A magyar humanizmus nagy egyénisége, a tudósnak, költőnek, nyelvvelőnek egyaránt korszakos jelentőségű Szenczi Molnár Albert születése 400. évfordulója alkalmából a Magyar Tudományos Akadémia, s a tudományegyetemek bölcsészkarai tudományos ülésszakot rendeznek május 15-től 18-ig Sárospatakon, korhű környezetben, a legszebb reneszánsz műemlékünk, a sárospataki vár lovagtermében, Szenczi Molnár Albert és a magyar késő-renaisszánsz címmel.

Az ünnepi eseményt május 15-én, szerdán délelőtt *Klaniczay Tibor* akadémikus, irodalomtörténész, valamint *Tóth József*, a Sárospataki városi Tanács elnöke nyitja meg. Ugyanezen a napon *Tolnai Gábor* akadémikus tart előadást Szenczi Molnár Albert személyiségéről. Az ülésszakon a továbbiakban előadást tart *Benda Kálmán* történész, a magyar késő-renaisszánsz eszmei és társadalmi összetevőiről, *Bán Imre* irodalomtörténész professzor pedig Szenczi Molnár Albert költői munkásságát értékeli.

A magyar reneszánsz legjobb történéssz, nyelvész és irodalomtörténész kutatói járulnak hozzá referátumaikkal az ülésszak gazdagításához. A pataki tudományos

tanácskozást nemzetközi jellegűvé avatja, hogy munkájában francia, svájci és német tudósok is bekapcsolódnak előadásukkal. Az első napon *Henri Meylan* svájci kutató, a második napon *Wilhelm Neuser* münsteri német professzor, a harmadik napon pedig a franciaországi Tours-ból érkezett *André Stegmann* tart előadást Szenczi Molnár Albert korának európai szellemi irányzatairól.

Az ülésszak alkalmából a Sárospataki Tudományos Gyűjtemények kiállítását rendez a Református Nagykönyvtár igen értékes Szenczi Molnár Albert anyagából. Ugyancsak az ünnepség sorozatához kapcsolódik május 16-án este a nemzetközi hírű Debreceni Református Kollégium Kántus-hangversenye, a sárospataki vártemplomban. Az ülésszak hazai és külföldi résztvevői a tudományos tanácskozás befejeztével, május 18-án, szombaton egész napos tanulmányi kiránduláson ismerkednek a zempleni táj történelmi emlékeivel.

B. J.

Megyei seregszemle

Szakszervezeti néptáncgyűjtések Leninvárosban

Szombaton és vasárnap rendezték meg Leninvárosban a szakszervezeti néptáncgyűjtések harmadik megyei találkozóját. A kétnapos fesztivál méltó volt Borsod gazdag néptánc-hagyományaihoz. Leninvárosban nagy szeretettel fogadták a találkozó résztvevőit: a somszályi, a mezőmagymihályi, a répáshutai, a kazincbarcikai, az ózdi csoportot, valamint a megyei művelődési központ és a miskolci Bartók Béla Művelődési Központ néptáncgyűjtését.

A fesztivál szombaton délután az együttesek felvonulásával kezdődött. A hangulat kitűnő volt, a leninvárosiak vastapossal köszöntötték a táncosokat, akik ezután óriási érdeklődés közepette mutatják be műsorukat a Derkovits Gyula Művelődési Központ színháztermében. Ezt megelőzően Kovács Kálmáné, az SZMT titkára mondott ünnepi köszöntőt. A hét együttes nonstop műsora több mint három órán át tartott, s a közönség szünni

num akaró tapsa kísérte. Vasárnap, május 12-én délelőtt került sor az együttesek bemutatójának szakmai értékelésére. A zsűri tagjai elismeréssel szoltak a találkozó résztvevő hét néptáncgyűjtés tagjainak és művészeti vezetőinek munkájáról. Bár az értékelés során külön rangsort nem állítottak fel, egyöntetű volt az a vélemény, hogy a mostani bemutató mind tartalmát, mind pedig előadásmódját tekintve felülmúlta a négy évvel ezelőtti versenyt. A zsűri külön kiemelte az Avas táncgyűjtés magas művészi színvonalát.

A találkozó sikeréhez nagyban hozzájárult a házigazda szerepét betöltő Derkovits Gyula Művelődési Központ szervezése és a leninvárosi közönség lelkes buzditása. Az értékelés után *Lenygyel Agoston*, az SZMT kulturális bizottságának vezetője adta át a találkozó résztvevőinek az okleveleket és a jutalmakat.

TAVASZI BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

a beruházási javak szakvására, május 18-26-ig

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁRKÖZPONTBAN

Budapest X., Albertirsai út 10.

Nyitva: szombaton és vasárnap 10-19 óráig. Szakmai napokon: május 20, 21, 22, 23 és 24-én a nagyközönség részére 14-19 óráig. A pavilonok 18 órakor zárnak.

